

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАСТИКИ

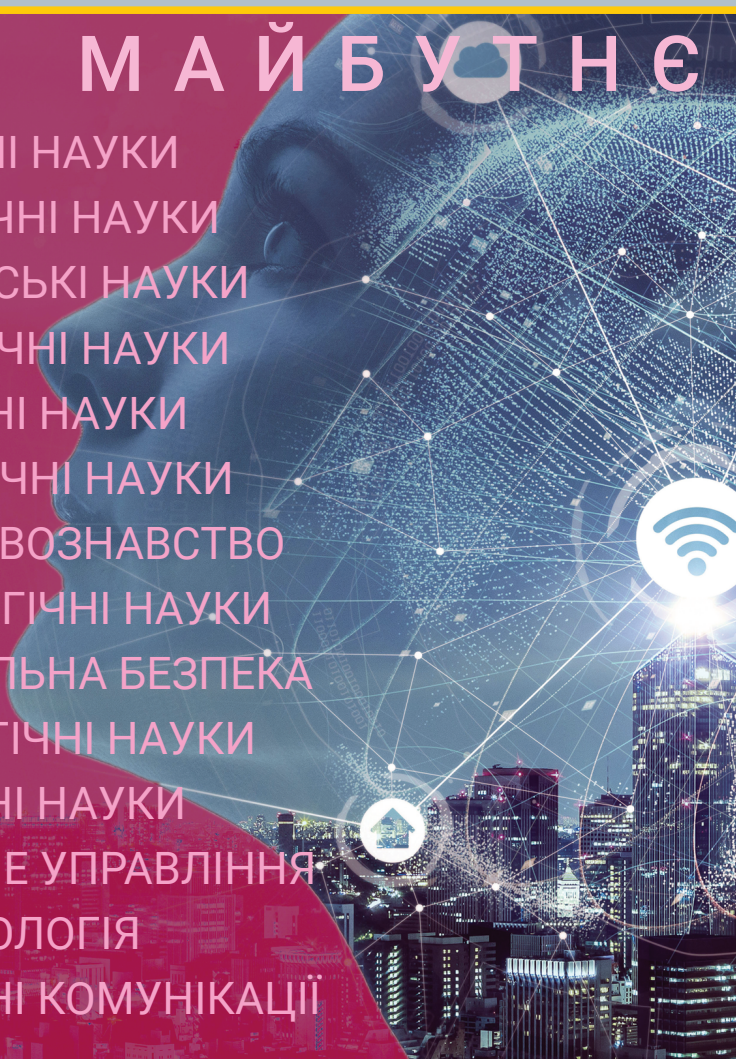
ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

16 липня 2024 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У ІСТОРИЧНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
Ч ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
А ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
С ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
Н МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
С ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Т ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
Б СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

**ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК
ВІДПОВІДЕЙ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 16 липня 2024 р.)

Харків
«Право»
2024

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Г54

Редакційна колегія:

Требін М. П., доктор філософських наук, професор (голова);

Панфілов О. Ю., доктор філософських наук, професор;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;

Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

Глобальний світ і Україна: сучасні виклики та пошук відповідей : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 лип. 2024 р.) / [редкол.: Требін М. П. (голова), Панфілов О. Ю., Прудников В. А. та ін.]; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2024. – 108 с.

ISBN 978-617-8448-68-4

Збірник містить доповіді, у яких висвітлено філософські, економічні, правові, політологічні, соціологічні, культурологічні аспекти процесу глобалізації, формування цифрового суспільства, місце та роль України в сучасному глобальному світі, пошук відповідей на виклики сьогодення.

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2024

© Харківська асоціація політологів, 2024

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2024

ISBN 978-617-8448-68-4

3. Стеріополо О. І. Парадигматика і синтагматика диференційних ознак фонем української та німецької мов. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень: збірник матеріалів круглого столу*. Київ: Міленіум, 2017. С. 137–145.

4. Юсип-Якимович Ю. В. Ономатопоетика українських говорів Карпат: семантична, фонетична, словотвірна структура та похідність ономатопів. Ужгород: Граджа, 2007. 260 с.

Пронь О. Р.,

студентка 4 курсу за спеціальністю 035

Філологія,

Сумський державний університет

СПЕЦИФІКА ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЄННОГО ДИСКУРСУ

Воєнний дискурс це сукупність комунікативних та мовних засобів, які описують та інтерпретують воєнні події та конфлікти, що формують поняття та сприйняття війни у суспільстві. Інтерпретації воєнних подій розповсюджуються завдяки ЗМІ, оскільки вони відіграють ключову роль у формуванні певних суспільних настанов та впливу на аудиторію через використання мовних та мовленнєвих засобів.

Аналіз воєнного дискурсу, як галузі дослідження, що вивчає мову, комунікацію, риторичні стратегії, використовувані у військовому контексті, слід розглядати в різних аспектах, а саме з точки зору:

1) взаємозалежності мови та динаміки влади, що передбачає дослідження того, як мова використовується для встановлення, підтримання та оскарження владних відносин у військовій ієрархії. Аналіз використання спеціалізованого військового жаргону, аббревіатур та технічної мови для контролю інформації та формування дискурсу є ключовим;

2) ідеології та націоналізму, де дослідження сфокусоване на використанні мови з метою просування військової ідеології, націоналістичних ідей та легітимізації військових дій. Аналіз зосереджено на специфіці риторичного конструювання образу ворога, виправдані військових інтервенцій, патріотичних наративах;

3) риторики та переконання, де аналізу підлягають риторичні стратегії та техніки переконання, що використовуються у військових та політичних промовах, пропаганді. Наукові пошуки також зосереджені на вивченні ви-

користання емоційних закликів, метафор та інших риторичних прийомів задля впливу на громадську думку та отримання підтримки для військових операцій;

4) взаємозв'язку воєнного дискурсу та засобів масової інформації (ЗМІ), де аналіз сфокусовано на ролі ЗМІ у формуванні сприйняття військової діяльності громадськістю, через вивчення стратегій ЗМІ та комунікації задля управління інформацією та контролю інформації, що подається;

5) міжкультурної комунікації, де дослідження зосереджено на викликах та складнощах військової комунікації в різних культурних та мовних контекстах, особливо під час багатонаціональних військових операціях, з метою сприяння глибокому міжкультурному розумінню та координації.

ЗМІ є основним джерелом інформації, адже через медіа широке коло аудиторії отримує інформацію про події на фронті, причини та наслідки війни. За допомогою аналізу лінгвопрагматичних особливостей матеріалів текстів ЗМІ можна зрозуміти, як мовні засоби використовуються задля впливу на суспільство, настрої громади, розуміння подій війни пересічними громадянами. Досить часто медіа стає плацдармом пропаганди та маніпуляцій, використовуючи особливі прийоми спрямовані на формування певної думки стосовно тих чи інших подій, дискредитації іншої сторони чи виправдання військових діянь, включаючи фабрикацію представленої інформації. Особливою є і мова опису подій, адже певні слова, вирази чи стилістичні засоби можуть радикально впливати на психіку адресата, сприйняття ним ситуації, викликаючи страх та ненависть чи патріотизм та віру в майбутнє. Гартвіг К., Шмід С., Бізеллі Т., Пляйл Г. та Ройтер К. доводять, що емоційні висловлювання та теорії змови надаються користувачам для одержання негайного зворотного зв'язку та освітніх цілей, сприяючи розвитку навичок самостійної оцінки достовірності контенту [1].

Актуальним прикладом конфлікту медіа-дискурсів є російсько-українська війна, адже через інформацію, представлену обома сторонами конфлікту, можна виявити як дві країни по-різному інтерпретують та подають інформацію щодо однієї й тієї самої події, змінюючи настрої, віру, підтримку певних подій. Толз В. та Гатчінгс С. переконані, що представники російських державних медіа, які висвітлюють війну, повністю усвідомлюють здатність нарративів, вбудованих у знайомі ідентифікуючі дискурси, здаватися «правдивими» [2, р. 349].

Аналіз воєнного дискурсу надає багатогранне розуміння того, як мова використовується для формування військової практики, політики та громадського сприйняття, пропонуючи уявлення про складну соціополітичну динаміку всередині та навколо військової сфери.

Дослідження проводиться в межах реалізації проекту «Комеморація російсько-української війни в системі державної гуманітарної політики: формування сталої моделі консолідації українського суспільства» наукового напрямку «Гуманітарна наука Сумського державного університету» 2024–2025 років (реєстраційний номер БФ/23-2021).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hartwig K., Schmid S., Biselli T., Pleil H., & Reuter C. Misleading Information in Crises: Exploring Content-Specific Indicators Formisleading Information on Twitter from a User Perspective, *Behaviour & Information Technology*. 2024. P. 1–34. doi.org/10.1080/0144929X.2024.2373166

2. Tolz V., Hutchings S. Truth with a Z: Disinformation, War in Ukraine, and Russia's Contradictory Discourse of Imperial Identity. *Post-Soviet Affairs*. 2023. Vol. 39, Issue 5. P. 347–365. <https://doi.org/10.1080/1060586x.2023.2202581>

Науковий керівник: кандидатка філологічних наук, доцентка **Ємельянова О. В.**

Тичинський П. О.,

аспірант,

Тернопільський національний педагогічний

університет імені Володимира Гнатюка

університет імені Володимира Гнатюка

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

Оскільки держави у сучасному світі все більше залежать одна від одної у питаннях безпеки, постійна комунікація у військовій сфері є нагальною вимогою часу. А загроза безпеці України та як наслідок співпраця із державами-союзниками зумовили потребу у великих обсягах перекладу військово-технічних текстів. Одним із викликів, що стоять перед перекладачами при